

דצמבר 2014

ללקוחותינו הנכבדים שלום רב,

הנדון: הרחבת זכויות - בעיקר למועמדים לעבודה

חודש דצמבר זה היה פורה בתידושים בדיני עבודה:

בראשית החודש נחתם הסכם קיבוצי כללי בעניין העלאה הדרגתית של שכר המינימום, והוחל בפעולה להוצאת צו הרחבה להסכם (ההסכם יכנס לתוקף כאשר יורחב, או כאשר חוק שכר מינימום יתוקן על-פי תנאי ההסכם); בראשית החודש אף תוקן חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, תשמ"ח-1988 (להלן - **חוק השוויון**); ובהמשך החודש תוקן גם חוק הודעה לעובד (תנאי עבודה) תשס"ב-2002 (להלן - **חוק ההודעה לעובד**).

בחזרנו הקודם הרחבנו בנושא שכר המינימום, הפעם נביא בפניכם את תיקוני החקיקה החדשים.

1. ביום 1.12.2014 הוסיפה הכנסת לחוק השוויון עילה חדשה של אפליה אסורה, והיא העילה של "**מקום מגורים**": מעסיק אינו רשאי להפלות עובד בשל מקום מגוריו. לפיכך, מודעת "דרושים" אשר תחפש מועמדים כלשהם לעבודה, ובלבד שלא יהיו תושבי מקום מגורים מסוים (למשל - ישוב בשטחי יהודה ושומרון, או עיירת פיתוח, או ישוב מרוחק בקצה כלשהו של הארץ) תהיה מפלה ופסולה.

האם המעסיק הזהיר ילמד מכאן כי אסור לו לשאול את המועמד לכתובת מגוריו?

2. שבעה ימים התלבט המעסיק הזהיר בשאלה האמורה, עד אשר ביום 8.12.2014 יכול היה לסבור כי נמצאה לו התשובה: באותו יום התקבל בכנסת תיקון לחוק ההודעה לעובד; החוק, שהסדיר במקור את זכויותיהם של עובדים חדשים, הרחיב תחולתו גם למועמדים לעבודה, והוא אף שינה את שמו בהתאם: מעתה הוא נקרא חוק הודעה לעובד ולמועמד לעבודה (תנאי עבודה והליכי מיון וקבלה לעבודה), תשס"ב-2002.

התיקון לחוק מטיל על מעסיק **למסור למועמד לעבודה הודעה בכתב** על שני הנושאים הבאים:

(1) **התקדמות הליכי המיון לעבודה**; הודעה כזו תימסר לפחות אחת לחודשיים מיום בו החל המועמד להשתתף בהליכי המיון, דהיינו מיום בו התראיין לראשונה או נבחן לראשונה אצל או עבור אותו מעסיק.

(2) **אי קבלתו של המועמד לעבודה**; הודעה זו תימסר לא יאוחר מ-14 ימים מהיום שבו אדם אחר התקבל לעבודה שלגביה השתתף המועמד בהליכי המיון.

ההודעה בכתב חייבת לכלול את שם המעסיק ושם המועמד לעבודה, את מועד תחילת הליכי המיון וזהות הגורם שערך אותם (אם אינו המעסיק עצמו), את התפקיד או המשרה שלגביהם נערכו הליכי המיון ואת שמו של שולח ההודעה מטעם המעסיק ותפקידו¹.

וכיצד יתן המעסיק למועמד את ההודעה בכתב שעליו לתת לו? לכך אומר החוק:

"הודעה - לרבות הודעה באמצעי אלקטרוני או אמצעי טכנולוגי אחר."

כלומר: ההודעה יכולה להישלח בדואר פיזי לכתובת שהעובד מסר, היא יכולה להימסר אישית בכתובת שהעובד מסר, היא יכולה להישלח לכתובת דואר אלקטרוני שהעובד מסר, היא יכולה להימסר באמצעי טכנולוגי אחר.

¹ כל האמור לעיל אינו כולל: עבודות שנועדו לשלושים יום, לכל היותר; עבודות אצל מעסיק המעסיק לא יותר מ-25 עובדים; עבודות בענף ההסעדה.

נחום פינברג *
ארנה שר
קרן שליט
עמי שחר
סמדר קפלן
אפרת בירן
אורלי אבירם
יעקב מלישקביץ
ירון קרמר
מיכל פינברג-דורון **
אלון נוי
דוד משה
אוהד גלעד
רנני איטן גנט
נטלי קמחי
מאיה גבעון
עדי גבאי
ליאת כהן
אילה פלזנטל דברת
טובה שרון
אסף בקר
יעל רובינשטיין
שלומית שליט
דניאל כוכבי
מיכל גונן
שחר פיישביין
קרן זאנה
עודד מזרחי
אורלי חרס
נועה כוכבי
עירית באגון
הילה בורג זילברשטיין
דניאל שחבר
אלה גלילי סחר
* נוסרין

** חברה גם בלשכת עורכי הדין של ניו-יורק

3. המעסיק הזהיר רשאי לבקש מהמועמד, אם כך, את כתובת מגוריו - ואולם לחלופין הוא יכול גם לאפשר למועמד לבחור את הכתובת אליה יעבירו לו את ההודעות הנדרשות לפי חוק ההודעה לעובד, בין כתובת פיזית ובין כתובת אלקטרונית. בדרך זו המועמד יבחר כרצונו, ובמעסיק לא ניתן יהיה "לחשוך" כי הוא מבקש להפלות בין מועמדים לעבודה על בסיס מקום מגורים.
4. ובכל זאת נותרנו עם שתי שאלות, והראשונה בהן היא זו: אם המעסיק בוחר לבקש מהמועמד את כתובת מגוריו, או שהמועמד בוחר להמציאה למעסיק - האם מותר למעסיק לדחות מועמדות של מועמד אשר מקום מגוריו רחוק ממקום העבודה, רק בשל עצם המרחק? האם האפליה האסורה בשל "מקום מגורים" כוללת בתוכה גם אפליה אסורה בשל "המרחק של מקום המגורים ממקום העבודה"?
לשון החוק ה"עירומה" (צמד המילים "מקום מגורים" ותו לא) נלווים דברי הכנסת, והם מגלים כי משתתפים שונים בדיונים בכנסת ראו בלשון החוק בסיס לאפשרויות פרשניות שונות - היו כאלה שראו בחוק איסור אפליה רק למקום מגורים כשלעצמו (ישוּב בשטחי יהודה ושומרון וכד'), והיו כאלה שראו בחוק איסור אפליה למקום מגורים המרוחק (לטעמו של המעסיק) ממקום העבודה.
תהא אשר תהא דעתנו בדבר הניתוח הפרשני המתבקש לאיסור האפליה החדש, הנה עצם ריבוי הדעות בכנסת מלמד על קיומו של סיכון לכך שדחיית מועמד משום שמקום מגוריו רחוק ממקום העבודה תִּתְּאָה כאפליה אסורה.
רק למען הסר ספק נבהיר כי איסור האפליה בשל "מקום מגורים" אמור, כמוֹבן, גם בעובד ולא רק במועמד לעבודה (דהיינו לא ניתן לפגוע בעובד בצורה כלשהי בשל מקום מגוריו), והרחבנו הדיבור על מועמד לעבודה רק משום שביחס אליו הדברים פחות מובנים מאליהם מאשר ביחס לעובד.
5. השאלה הנוספת שנותרה היא כך: כאשר המעסיק מודיע למועמד כי מועמדו נדחתה - האם עליו לנמק את הודעתו, או שדי אם יציין כי לתפקיד מונה אחר?
על פניו החוק אינו דורש הנמקה: החוק מונה באופן מפורט שורה של פריטי מידע שההודעה חייבת ("בין השאר") לכלול, והשורה איננה כוללת הנמקה לדחיה. ישנו סיכוי כי הפסיקה תרחיב את החובה החוקית ותדרוש גם מתן הנמקה למועמד שנדחה, אך כל עוד לא נפסק כך ההודעה המחייבת את המעסיק אינה כוללת הנמקה לדחית מועמד.
6. לנוחותכם אנו מצרפים דוגמת נוסח אפשרי רב-תכליתי של מכתב למועמד, נספח א' לחזרנו זה; בשימוש בדוגמה יש למחוק את הסעיפים הלא-רלבנטיים. ככל ששר הכלכלה יפרסם בתקנות נוסח מחייב של הודעה למועמד נביא נוסח זה בפניכם, כמוֹבן.
7. לוחות זמנים:

איסור האפליה בשל מקום מגורים - בתוקף מיידי.

חובת מתן הודעות למועמדים לעבודה - תיכנס לתוקף ביום 30.1.2015; הודעה ראשונה בהליכי מיון שהתחילו לפני יום הכניסה לתוקף, ואשר טרם התקבל אדם לעבודה בעקבותיהם, תימסר בתוך חודשיים מיום כניסתו של החוק לתוקף.

כרגיל, חוזרנו הוא לידועכם הכללי, כל ארוע מחייב בדיקה פרטנית.

בברכת שנה אזרחית טובה ושמחה

קרן שליט, עו"ד
נ. פינברג ושות', עורכי דין ונוטריון

חוזר לקוחות דצמבר 2014 - נספח א'

שם המעסיק: _____
שם המועמד לעבודה: _____
כתובת להמצאת ההודעה: _____
מכתבנו אליך מס' _____

הודעה למועמד לעבודה
לפי חוק הודעה לעובד ולמועמד לעבודה
(תנאי עבודה והליכי מיון וקבלה לעבודה) תשס"ב-2002

הננו לפנות אליך בנושא שבנדון ולהודיעך כדלקמן:

1. כזכור הגשת מועמדות לתפקיד _____ בחברתנו.
2. המיון לתפקיד נערך על-ידינו.
2. המיון לתפקיד נערך באמצעות _____.
3. התחלת את הליכי המיון לתפקיד ביום _____.
4. נכון למועד מכתבנו זה הליכי המיון טרם הסתיימו, והתפקיד עדיין לא אויש.
4. הננו להודיעך כי ביום _____ התקבל לתפקיד אדם אחר, אותו מצאה חברתנו כמתאים ביותר לעניין זה.

אנו מודים לך על פנייתך אלינו ועל אורך רוחך, ומאחלים לך הצלחה בכל.

בברכה

שם _____ תפקיד _____

חתימה _____